

multi mali habent: hoc est totum propter quod cum colis. Putabunt pedes tui: putabis te sine causa colere: quando in eis vides ista qui cum non colunt. Ergo ista dat omnia etiam malis: se solum seruat bonis. **U**nificabis nos: nam mortui eramus: quoniam terrenis rebus inherebamus: mortui eramus quando terreni hominis imaginem portabamus. **U**nificabis nos: innouabis nos: vitam interioris hominis dabis nobis. **E**t nomen tuum inuocabimus: id est te diligimus: tu nobis dulcis eris remissor peccatorum nostrorum: tu eris totum premium iustificationum. **D**omine deus virtutum conuertere nos: et ostende faciem tuam et salui erimus.

Explicit Tractatus de ps. LXXX.

Incipit Tractatus de ps. LXXX.

Item qui ad vos de presenti psalmo suscepimus: adiuet vocem nostram qui et vestram. Etenim aliquando est obtusior: dabit ei vires intentio audientium: et adiutorium iubentis ut loquar. **T**itulium habet psalmus iste. **I**n finem pro torcularibus quinta sabbati: psalmus ipsi asaph. **I**n unum titulum multa sunt congesta mysteria: ita tamen ut limen psalmi indicet interiora. **C**um de torcularibus locuturi sumus: nemo vestrum aliquid expectet nos dicturos esse de lacu: de prelo: de fiscinis: quia nec ipse psalmus hoc habet: et ideo magis indicat mysterium. **N**am si aliquid tale psalmi contineret: non deesset qui putaret ad litteram esse accipienda torcularia: nec aliquid illic tale amplius requirendum: nec mystice aliquid positum et sacrate significatum: sed diceret simpliciter: psalmus de torcularibus loquitur. **E**t tu mihi nescio quid aliud suspicaris: nihil hic tale audistis cum legeret. **E**rgo accipite torcularia mysterium ecclesie quod nunc agitur. **I**n torcularibus animaduertimus quedam tria: pressuram: et de pressura quedam duo: unum recordandum: alterum proficiendum. **F**it ergo in torculari calcatio: tribulatio: pondus: et in his oleum eliquat occulte in gemellariis: amurca publice per plateas currit. **I**ntendite ad magnam hoc spectaculum. **N**on enim desinit deus dare nobis quod cum magno gaudio spectemus: aut circa insania huius spectaculo comparanda est. **I**lla ad amur-

cam pertinet: hoc ad oleum. **Q**uando ergo auditis contumaciter garrere blasphemos et dicere: abundare pressuras temporibus christianis: scitis enim quia hoc amant dicere: et vetus quidem: sed a temporibus christianis cepit proverbium: **N**on pluit deus: dic ad christianos: quibus potius ista dixerunt. **I**sti autem modo dicunt: et quia pluit deus: dicant christiani: non pluit deus: non seminamus: pluit deus: non tritramus: et inde volunt superbire unde deberent amplius supplicare: eligentes blasphemare quam orare. **E**rgo ista commemorant: cum ista iactant: cum ista dicunt: et contumaciter dicunt: non cum timore: sed cum elatione: non vos perturbent. **P**uta enim quia pressura abundant: tu oleum esto. **A**egra tenebris ignorantie amurca insultet: et illa tanquam per plateas protecta publice insultet: tu apud te in corde tuo: ubi qui videt in occulto reddet tibi: liquare in gemellarium. **O**liua in arbore quibusdam quidem tempestatibus agitatur: non tamen pressuris torcularis atterit: ideo vtrumque simul pendet ex arbore: et quod proficiendum est: et quod recordandum. **A**t ubi ad torcular et pressuras ventum fuerit: vtrumque discernit: dirimit: et aliud appetitur: aliud respicit. **C**ultis nosse vim torcularium istorum: **E**t unum aliquid dicam: unde et ipsi murmurant qui ea faciunt: quante iniquunt rapine temporibus nostris: quante pressura innocentium: quante expoliationes rerum alienarum? **I**ta sane in amurcam attenditis: quia rapiunt res aliene: in oleum non attenditis: quia pauperibus donantur et propue. **N**on habebat antiquitas tales raptores rerum alienarum: sed non habebat antiquitas tales donatores rerum suarum. **A**liquanto esto curiosior in torculari: noli hoc solum videre quod publice fluit: est aliquid quod querendo inuenias: **B**iscute: audi: cognosce quoniam multi faciunt quod ex ore domini cum audisset vnus diues tristis abcessit. **E**t euangelio multi audiunt: **E**rgo vende omnia que possides: et da pauperibus: et habebis thesaurum in celis: et veni sequere me. **N**on attendis quoniam multi id faciunt: **P**auci iniquunt sunt: ipsi tamen pauci olei sunt: et qui bene videntur his rebus quas possident ad oleum pertinent. **A**dunge omnia: et videbis patrifamilias tuas plenas apothecas. **V**ides raptorem quales nunquam vidisti: vides contemptorem rerum sua-

rum qualem nunq̄ vidisti. **Lauda torcularia:** implet p̄phetia de Apocalypsi: **Iustus iustior fiat: et sordid⁹ sordescat adhuc.** Ecce torcularia in hac sententia: **Iustus iustior fiat: et sordidus sordescat adhuc.** Quare et quinta sabbati: **Quid est hoc?** Recurramus ad prima opera dei: ne forte ibi aliquid inueniamus quo et sacramentū intelligamus. **Sabbatum enim septimus dies est:** quo requieuit deus ab omnibus operibus suis: magnū intimans mysteriū quietis nostre future ab omnibus operibus nostris. **Prima sabbati dicitur primus dies:** quem dominicū etiam nominamus: **secunda sabbati secundus dies:** tertia sabbati tertius dies: quarta sabbati quartus dies: quinta ergo sabbati quintus dies a dominico die: post quem sexta sabbati sextus dies: et ipsum sabbatū septimus dies. **Uidet itaq̄ quibus loquatur hic psalmus.** **Uidetur enim mihi quoniam baptizatis loquitur.** **Quo enim die deus ex aquis creauit animalia.** **Quinto die:** id est quinta sabbati dixit deus: **Producant aque reptilia animarū uiuarum.** **Uidet ergo vos in quibus iam p̄duxerunt aque reptilia animarū uiuarum.** **Glos enim ad torcularia pertinetis:** et i vobis quod producerūt aque: et aliud eliquatur: aliud proijcitur. **Sunt enim multi non digne uiuentes baptismo quod perceperunt.** **Multi enim baptizati hodie circūimplere: q̄ istam basilicam maluerunt:** **Multi baptizati: aut casas in vicis faciunt:** aut non fieri querunt: **Psalmus autē iste p̄ torcularib⁹ et quinta sabbati cantat:** et in pressura discretionis: et in sacramento baptismi cantat ipsi asaph. **Asaph homo hoc nomine fuit quidam appellatus: sicut Ieribthun: sicut Chore: sicut alia nomina que inuenimus in titulis psalmozū: interpretatio tamē nominis mysterium indicat occulte veritatis.** **Asaph quippe latine dicit cōgregatio.** **Ergo pro torcularib⁹ quinta sabbati cantatur ipsi asaph: id est pro pressura discernente baptizatis: et ex aqua renatis cantat psalmus dominice cōgregationis.** **Titulū in limine legimus: et in his p̄dijis quid sibi velint intelleximus.** **Fam si placet etiā ipsam domū opis: id est ipsius torcularis interiora videamus: intremus: in his inspiciamus et gaudeamus: timeamus: appetamus: fugiamus.** **Omnia enim hec inuenturi estis in hac interiore domo: id est in textu ipsius psalmi cum legere: et**

adiuuante domino quod donauerit loqui ceperimus. **Ecce vos asaph congregatio domini.**

Expositio psalmi.

Exultate deo adiutori nostro: **Glos qui congregati estis hodie: vos hodie asaph domini: siquidē vobis canitur psalmus ipsi asaph: Exultate deo adiutori nostro.** **Exultant alij circa vos deo: exultant alij deceptorū suo: exultate vos adiutori v̄o.** **Exultāt alij deo suo ventri suo: exultate vos deo vestro adiutori nostro.** **Jubilare deo Jacob.** **Quia et vos p̄tinetis ad Jacob: imino vos estis Jacob minor popul⁹ cui seruit maior.** **Jubilare deo Jacob.** **Quicquid verbis explicare nō potuerit: nō ideo tamē ab exultatione cessetis: q̄ poteritis explicare clamate: quod non potestis iubilate.** **Etenim ex abundantia gaudiorum: quia verba sufficere non possunt: in iubilationē solent erumpere: Jubilare deo Jacob.** **Accipite psalmum et date tympanum: Et accipite et date.** **Quid accipite: quid date: Accipite psalmū: et date tympanū.** **Dicit quodam loco apostolus Paulus: reprebensus et dolens q̄ nemo illi cōmunicauerit in ratione dati et accepti.** **Quid est in ratione dati et accepti: nisi quod alio loco aperte exposuit: si nos vobis spiritualia seminauimus: magnum est si nos carnalia vestra metamus: Et verum est q̄ tympanum quod de corio fit ad carnem pertinet.** **Psalmus ergo: spiritualis est: tympanū carnale.** **Ergo plebs dei: cōgregatio dei accipite psalmū: et date tympanū: accipite spiritualia et date carnalia: Hoc ē quod et vos ad illam mensam beati martyris exhortati sum⁹: vt accipientes spiritualia: daretis carnalia.** **Hec enim que extrahunt ad tempus ad recipienda corpora: vel viuorum vel mortuozū necessaria sunt: sed tempore p̄tereunt: Nunquid post iudicium dei istas fabricas in celum leuabimus: Sine his tamen hoc tempore agere que ad possidendum celum pertinent non poterimus.** **Si ergo auidi estis in spiritualib⁹ accipiēdis: deuoti estote in carnalib⁹ erogandis.** **Accipite psalmū et date tympanū: exigite vocem nostrā: reddite manus vestras.** **Psalterium iocūdum cum cithara.** **De mini nos aliquādo differētiā psalterij et cithare ituisse caritati v̄re: studiosi q̄ memi-**

Alia fra.
t Summe.

nerunt recognoscant: qui vel non audierunt: vel non meminerunt discant. Istorum duorum organorum musicorum: psalterij et cithare hec differentia est: quod psalterij lignum illud concavum vnde canore chorde reddunt in superiore parte habet: deorsum ferunt chorde vt desuper sonet: in cithara vero hec eadem concavitas ligni parte inferiorem tenet: tanquam illud sit de celo: hoc de terra. Celestis enim est predicatio verbi dei: sed si expectamus celestia: non sumus pigri ad operanda terrena: quia psalterium iocundum: sed cum cithara. Hoc alio modo dictum est quod supra: Accipite psalmum et date tympanum. **Hic** p psalmo psalterium: p tympano cithara posita est. Hoc tamen admoniti sumus: vt predicationi verbi dei corporalibus respondeamus operibus.

Alia lra.
† Buccinare.

Alia lra.
† In neome-
nia tuba iusti-
am die solent.
canis vestre.

† Tuba canite. Hoc est clarius et fidelius predicate: ne terreamini: sicut ait propheta quodam loco: Exclama: et exalta sicut tuba vocem tuam. **Tuba canite.** **† In initio mensis tube.** Preceptum erat in initio mensis vt tuba canerent: et hoc vsq nunc iudei corporaliter faciunt: spiritualiter non intelligunt. **In**itium enim mensis noua luna est. **Noua** luna: noua vita est. **Quid** est noua luna? **Si** qua igitur in christo noua creatura. **Quid** est tuba canite in initio mensis tube: **Cum** tota fiducia nouam vitam predicate: strepitum vite veteris nolite metuere.

Alia lra.
† in.

Quia preceptum ipsi israel est: et iudicium deo Jacob. **Eibi** preceptum: ibi iudicium. **Qui** enim in lege peccauerunt: per legem iudicabunt. **Et** ipse precepti dator dominus christus: verbum caro factum: in iudicium inquit veni in hunc mundum: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. **Quid** est: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant: nisi homines exalcent: superbi desiciant: Non enim qui vident ceci fiant: sed qui sibi videre videntur de cecitate conuincant. **Hoc** agit mysterium torcularis: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. **Testimonium in Joseph posuit illud:** **Eia** fratres quid est: **Joseph** interpretat augmentatio. **Ad**minisus: nostis Joseph in egyptu venditum: christus ad gentes transiens. **Ibi** Joseph post tribulationes exaltatus: et h christus post passionem martyrii glorificatus. **Ergo** ad Joseph magis gentes pertinent: et ideo augmentatio: quia multi filij deserte magis quam eius que habet virum. **Testimo-**

nium in Joseph posuit illud. **Quum** exiret de terra egypti: **Uide**te et hic significari quintam sabbati: quando exiit de terra egypti Joseph: id est populus multiplicatus per Joseph: per mare rubrum traiectus est. **Et** tunc ergo pduxerunt aque reptilia animarum viuarum. **Nihil** aliud illud tunc in figura portendebat transitus populi per mare: nisi transitum fidelium per baptismum: testis est apostolus: **Nolo** enim vos inquit ignorare fratres: quia patres nostri omnes sub nube fuerunt: et omnes per mare transierunt: et omnes in Moyse baptizati sunt. **Nihil** ergo aliud significabat transitus per mare: nisi sacramentum baptizatorum: nihil aliud insequentes egypti: nisi abundantiam preteritorum delictorum. **Uide**tis euidentissima sacramenta. **Premunt** egypti: vrgent: instant ergo peccata: sed vsq ad aquam. **Quid** times qui nondum venisti: venire ad baptismum christi: transire per mare rubrum. **Quid** est rubrum: **Sanguine** domini consecratur. **Quid** times venire: **Conscientia** forte aliquorum imanium delictorum stimulat: et excruciat in te animum: et dicit tibi tam magnum esse illud quod commisisti: vt desperes tibi dimitti. **Ti**me ne remaneat aliquid peccatorum: si vixit aliquis egyptiorum. **Cum** autem transieris rubrum mare: cuius eductus fueris a delictis tuis in manu potenti et brachio forti: pcepturus es mysteria que non noueras: quia et ipse Joseph cum exiret de terra egypti. **Lingua** quam non nouerat audiuit. **Audies** linguam quam non noueras: quam modo audiunt et recognoscunt testantes et scientes qui norunt. **Audies** vbi debeas cor habere: quod modo cum dicerem multi intellexerunt et acclamauerunt: reliqui multi steterunt: quia nondum linguam quam non nouerant audierunt. **Ac**celerent ergo: transeant: discant. **Lingua** quam non nouerat audiuit. **† Auertit ab oneribus dorsum eius.** **Quis** auertit ab oneribus dorsus eius: nisi ille qui clamat: **Uenite** ad me omnes qui laboratis et onerati estis: **Alio** modo hoc idem significatur. **Quod** faciebat insecutio egyptiorum: hoc faciunt sarcine peccatorum. **Auertit** ab oneribus dorsum eius. **Et** quasi diceret: qui bus oneribus: **Danus** eius in cophino seruerunt. **Per** cophinum significantur opera seruilia: mundare: stercorea terram portare cophino fit. **Seruilia** sunt opera: quia omnis qui facit peccatum seruus est

peccati. Et si vos fili⁹ liberauerit: tunc vere liberi erit. Merito et abiecta mundi: quasi cophini deputatur. Sed et cophinos deus buccellis impleuit. Duodecim cophinos buccellarum impleuit: quia abiecta huius mundi elegit: ut confunderet fortia. Sed et qui in cophino seruebat Joseph: terram ibi portabat: quia lateres faciebat. **Man⁹** eius in cophino seruiuerunt. **In tribulatione inuocasti me et erui te:** Recognoscat se vnaqueque scientia christiana: si deuote transferit mare rubrum: si cum fide credendi et obseruandi linguam quam non nouerat audiuit: recognoscat se in tribulatione exaudita. Ipsa enim magna tribulatio erat premi sarcinis peccatorum. **Quantum gaudet releuata conscientia:** Ecce baptizatus es: conscientia que bene premebatur: hodie gratulatur. **Exaudi⁹** es in tribulatione: memeto tribulationis tue. **Antequam accedes ad aquam quod sollicitudinis gerbas:** Quid ieiuniorum exhibebas: Quid tribulationum in corde gestabas orationum internarum piarum deuotarum: **Occisi sunt hostes tui:** omnia peccata tua deleta sunt. **In tribulatione inuocasti me et erui te.** **Exaudiui te in abscondito tempestatis.** Non in tempestate maris: sed in tempestate cordis. **Exaudiui te in abscondito tempestatis.** **Probaui te in aqua contradictionis.** Reuera fratres reuera: qui exaudi⁹ est in abscondito tempestatis: debet probari in aqua contradictionis. **Cum enim crediderit: cum baptizatus fuerit: cum viam dei capere ceperit: cum in gemellarum eliqui intenderit: et ab amurca publice currere se extraxerit: habebit multos exagitatores: multos insultatores: multos detractores: dehortatores: minantes etiam ubi premit deterreres: depumetes.** **Hec tota aqua contradictionis est.** **Puto esse hodie hic sic: arbitror esse hic nonnullos quos amici sui volebant rapere ad circum: et ad nescio quas hodiernae festiuitatis nugas: forte ipsi illos adduxerunt ad ecclesiam: sed sibi ipsi illos adduxerunt: sibi ab eis ad circum abduci non potuerunt: in aqua contradictionis probati sunt.** **Non ergo erubescas predicare quod nosti defendere: et inter blasphemos quod credidisti.** **Si enim exaudiris in abscondito tempestatis: corde creditur ad iusticiam: si probaris in aqua contradictionis: ore confessio fit ad salutem.** **Quanta est enim ipsa aqua contradictionis: Jam pene siccata est: sed senserunt illam maiores nostri: quoniam verbo dei: quoniam mysterio christi acriter resistebat gen-**

tes: turbatur aqua. **Aquas enim pro populis aliquam intelligendas euidenter apocalypsis scriptura demonstrat: ubi aque multe cum viderentur: et cum quereretur quid essent: responsum est: Populi sunt.** **Pertulerunt ergo illi aquam contradictionis: quoniam fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania: quando asciterunt reges terre: et principes conuenerunt in unum aduersus dominum: et aduersus christum eius.** **Quoniam fremuerunt gentes: tunc leo ille viro forti Samson venienti ad ducendam de alienigenis uxorem: christo scilicet descendenti ad habendam ecclesiam de gentibus fremens ibat in obuiam.** **Sed quid egit: Accepit et tenuit: fregit: dissipauit leonem: factus est in manibus eius velut hedus caprarum.** **Quid enim fieret populus fremens: nisi languidus peccator: Occisa autem illa feritate: iam non sic fremit regia potestas: non sic fremit populus gentium: non ita in obuiam christo: imo vero in ipso regno gentium inuenimus leges pro ecclesia: tanquam fauam in ore leonis.** **Quid ergo iam metuam aquam contradictionis: que prope iam tota siccata est: Illa pene iam silet: si amurca non contradicat.** **Detulibus mali seuiant alieni: o si eos non adiuuent mali nostri.** **Exaudiui te in abscondito tempestatis: probaui te in aqua contradictionis.** **Recolitis quod de christo dictum sit: sic natus esse in multorum ruinam: et multorum resurrectionem: et in signum cui contradicetur.** **Non enim videmus: signum crucis erectum esse: et contradictum est ei.** **Contradictum est glorie crucis: sed titulus erat super crucem qui non corrumpebatur.** **Est enim titulus in psalmo: in tituli inscriptione ne corumpas: signum erat cui contradiceretur.** **Bixerunt enim iudei: Noli facere rex iudeorum: sed fac quod ipse dixit regem se esse iudeorum: Elicta est contradictio: responsum est: quod scripsi scripsi.** **Exaudiui te in abscondito tempestatis: probaui te in aqua contradictionis.** **Hoc totum ab initio psalmi usque ad hunc versum: de oleo torcularis audiui: quod restat magis dolendum est et cauendum.** **Ad amurcam enim torcularis pertinet usque in finem: fortasse non frustra: et interposito dia psalmate: sed hoc etiam audire utile est: ut quod se iam in oleo videt gaudeat: qui periclitatur: ne in amurcam incurrat caueat: utrumque audi: unum dilige: alter time.** **Audi populus meus et loquar et testificabor tibi: Non enim populo alieno.** **Non enim populo non pertinenti ad torcular.** **Judicate inquit inter me et vineas meas.** **Audi populus**

Alia lra. liberant.

Alia lra. ipso aqua.

Alia lra. non habet. testabor te

S

meus et loquar et testificabor tibi. **I**srael si audieris me non erit in te deus recens. **D**eus recens est ad tempus factus: **D**eus autem noster non recens: sed ab eternitate in eternitate. **E**t christus noster recens forte homo: sed sempiternus deus. **Q**uid enim ante principium: **E**t utique in principio erat verbum: et verbum erat apud deum: et deus erat verbum: et ipse deus noster verbum caro factus: ut habitaret in nobis. **A**bsit ergo: ut sit in aliquo deus recens. **D**eus recens: aut lapis: aut phantasma est. **N**on est inquit lapis: **E**go argenteum habeo et aureum. **M**erito ipsa preciosa voluit numerari qui dixit: **I**dola gentium argentum et aurum. **M**agna sunt quia aurea et argentea sunt: preciosa sunt: lucida sunt: sed tamen oculos habet et non vident. **R**ecentes hi domini. **Q**uid recens deo ex officina: licet illos iam vetustos araneorum casses pertexerint: **Q**ui sempiterni non sunt: recentes sunt. **H**oc de paganis: nescio: quis alius in vanitate accipiens nomen domini dei sui: fecit sibi christum creaturam: christum impari et inequale generanti filium dei dicens: et filium dei negans. **S**i enim filius unicus est: hoc quod pater est: et hoc est ex eternitate. **T**u autem nescio quid aliud cogitasti in corde tuo: deum recens posuisti. **F**ecit sibi alius deum pugnantem contra gentes tenebrarum: timentem ne inuadatur: satagem tem ne corrumpatur: ex parte tamen corruptum: ut possit esse totus saluus: sed non totus: quia ex parte corruptus. **M**anichei ista dicunt: faciunt sibi et isti in corde recens deum. **N**on est talis deus noster: non est talis portio tua Jacob: sed qui fecit celum et terram: ipse est deus tuus: qui non eget bonis: qui non timet a malis. **M**ulti ergo heretici cum paganis alios et alios deos ipsi sibi finxerunt: alios et alios deos ipsi sibi fecerunt: et eos etiam sibi in templis: tamen quod est peius in suo corde posuerunt: et falsorum ridendorumque simulacrorum templa ipsi facti sunt. **M**agnus opus est intus hec idola frangere: et locum deo uiuenti non recens mundare. **D**es enim isti alium et aliud sentientes: alios atque alios deos sibi facientes: ipsamque fidei falsitate varias vident dissentire: sed omnes a terrenis cogitationibus non recedunt: in terrenis cogitationibus consentiunt sibi. **O**pinio diuersa est: vanitas vna est. **D**e illis in alio psalmo dicit: **I**psi de vanitate in vnum colligantur. **D**uis opinionum varietate discordent: simili tamen vanitate colligantur. **E**t nostis quia vani-

tas retro est: posterior est: ideo ille qui retro oblitus est: id est vanitatem oblitus in ea que antea sunt: id est in veritate extertus: sequitur ad palmam supne vocatiōis dei in christo Iesu. **E**rgo in peius sibi isti consentiunt: quis dissentire a se inuicem videantur. **I**deo Samson caudas vulpium colligauit. **V**ulpes insidiosos marieque heticos significat: dolosos: fraudulentos: cauernosis anfractibus latentes et decipientes: odore etiam tetro putentes. **C**ontra quem odorem dicit **A**plius: **C**hristi bonus odor sumus in omni loco. **I**ste vulpes significatur in canticis canticorum: ubi dicitur: **C**apite nobis vulpes pusillas exterminantes vineas: latentes in cauernis tortuosis: **C**apite nobis: conuincite nobis. **C**apis enim cum quem de falsitate conuincis: **C**ontradictibus denique vulpeculis domino: et dicentibus: **I**n qua potestate ista facit: respondete mihi et vos inquit vnum sermonem: **B**aptismum Joannis unde est: de celo an ex hominibus: **V**ulpes autem solent habere tales foueas: ut ex vna parte intrerit: et ex alia parte exeant. **A**d utrumque foramen captor vulpium retia posuit: dicite mihi de celo est: an ex hominibus: **S**entiunt illi cum ex utraque parte tetendisse unde caperit: et aiunt apud se: si dixerimus inquit de celo: dicitur est nobis: quare ergo non credidistis: **I**lle enim testimonium christo perhibuit: si dixerimus de terra: lapidat nos populus: quia prophetam eum habent. **S**entientes ergo hac atque hac esse unde caperetur: responderunt nescimus. **E**t dominus: **N**ec ego vobis dico in qua parte ista facio. **V**os dicitis vos nescire quod scitis: ego vobis non dico quod queritis: quia ex nulla parte exire ausi estis: in vestris tenebris remansistis. **O**btuleremus quia et nos si possumus dicenti verbo dei: **C**apite nobis vulpes pusillas exterminantes vineas: videamus si et nos quaedam vulpeas capere possumus. **P**roponam ad foramen utrumque: ut vnum vulpes exire voluerit capiat (verbi gratia) **M**anicheo facienti sibi deum recens: et in corde suo ponenti quod non est: dicam et interrogemus eum. **S**ubstantia dei corruptibilis est: an incorruptibilis: **E**lige quod vis: exi qua vis: si non effugias. **S**i dixeris corruptibilis: non a populo: sed a te ipso lapidaberis. **S**i autem dixeris incorruptibile deum: incorruptibilis quomodo timuit gentem tenebrarum. **Q**uid factura erat incorruptibili gens corruptiōis: **Q**uid restat nisi ut dicatur: nesciamus. **S**ed tamen si hoc non dolo sed ignorantia dicitur

nō remāeat in tenebris: ex vulpe fiat ouis: credat inuisibili incorruptibili soli deo: nō recenti: soli ab eo quod est solus: nō ab eo quod est sol: ne nos ipsi vulpi fugienti aliā cauernā aperuisse videamur: Quē nec nomē solis formidabimus. Est em̄ in scripturis nostris sol iusticie: ⁊ sanitas in pennis eius. Ab estu solis eius ymbra appetitur: sub alas aut̄ solis huius ab estu fugitur: sanitas em̄ in pennis ei⁹. **Iste est sol de quo dicitur sūt impij: Ergo errauim⁹ a via veritatis: ⁊ iusticie lumen nō luxit nobis: ⁊ sol nō est ortus nobis.** **Victuri sūt adoratores solis: sol nō ortus est nobis: qz cū adorent solem quē facit oriri sup bonos ⁊ malos: nō est eis ortus sol: qui solos illuminat bonos.** **Faciūt sibi ergo deos recentes qui qz quales volunt.** **Quid em̄ impedit officinā decepti cordis fabricare phantasma quale voluerit: Sed oēs hi in posteriorib⁹ cōsentiant: id est simili vanitate detinētur.** **Uñ Samson noster qui etiam interpretatur sol ipsorū: eorū scz quib⁹ lucet: nō omniuz sicuti est oriēs sup bonos ⁊ malos: sed sol quorundaz sol iusticie: figurā em̄ habebat christi: colligauit vt dicere ceperā caudas vulpium: ⁊ ibi ignē alligauit ad incendendū ignē: sed messes alienigenarū.** **Proinde tales p̄sentientes in posteriorib⁹ tanq̄ caudis colligati: trahunt ignē corrupentē: sed nō incēdūt nostrorū segetes.** **Flouit em̄ dñs qui sūt ei⁹: ⁊ recedat ab iniquitate omnis qui inuocat nomē dñi.** **In magna aut̄ domo nō solū sunt vasa aurea ⁊ argentea: sed ⁊ lignea ⁊ fictilia: ⁊ alia sunt quidē in honorē: alia vero in cōtumeliā.** **Si quis autē mūdauerit se ab hmōi: erit vas in honorē vtile dño: ad omne opus bonū paratum: ⁊ ideo nec caudas vulpiū: nec faces vulpiū p̄timefct.** **Sed videam⁹ de populo isto.** **Si me audieris inq̄t nō erit in te de⁹ recens.** **Adouet me quid dixit in te.** **Non em̄ dixit ad te quasi simulachz forinsecus adhibitū: sed in te in corde tuo: in imagine phantasmatis tui: in deceptiōe erroris tui tecū portabis deū tuū recentem remanēs vetustus.** **Si ergo me audieris inquit: q̄a ego sum qui sum: nō erit in te deus recens.** **Nec adorabis deū alienum.** **Si em̄ in te nō sit: nō adorabis deū alienū.** **Si tu nō cogites deū falsū: nō adorab deū fabricatū.** **Non em̄ erit in te de⁹ recens.** **Ego enim sum: Quid vis adorare quod nō est: Ego em̄ Dominus deus ⁊ sum:**

Alia lra. ⁊ tuus.

Quia ego sum qui sum. Et ego quidē sum inquit qui sum sup omnē creaturaz: tibi tñ tēporaliter quid prestā: Qui eduxi te de terra egypti: Nō tantū illi pp̄lo dicitur. Omnes em̄ educti sum⁹ de terra egypti: omnes p mare rubrū transiimus: inimici nostri psequētes nos in aqua perieft. **Non sumus ingrati deo nostro: nō obliuiscamur dñm monentē: ⁊ fabricemus in nobis deum recentē: qz eduxi te de terra egypti. Loquitur de⁹.** **Dilata os tuū ⁊ adimplebo illud.** **Angustias paterl in te ppter deū recentē constitutū in corde tuo.** **Frangē vanū simulachzū: deijce de cōscientia tua fictum idolū: dilata os tuū p̄fūdo: amādo: ⁊ adimplebo illud: qm̄ apud me est fons vite.** **Hoc quidē dicit dñs: sed quid sequit⁹?** **Et nō obaudiuit populus me⁹ voce meam: Nō em̄ loq̄retur ista nisi populo suo.** **Scimus eni qz q̄ cūqz lex dicit his qui in lege sunt dicit.** **Et nō obaudiuit pplus meus vocē meaz.** **Et israel non attendit mihi.** **Quis: cui⁹? Israel mihi** **Ingrata aia: p me anima: a me vocata anima: a me in spem adducta: a me a peccatis abluta.** **Et israel nō attendit mihi.** **Baptizant eni ⁊ trāseūt p mare rubz: sed in via murmurāt: cōtradiciūt: p̄querūtur: seditionibus p̄turbant: ingrati ei qui liberauit a p̄sequentibus hostib⁹: q̄ ducit p siccū heremū: cū cibo tñ ⁊ potu: cū lumine nocturno ⁊ ymbraulo diurno.** **Et isrl nō attendit mihi.** **Et dimisi eos fm̄ affectiones cordis eorū: Ecce torcular.** **Apta sūt foramina: currit amurca.** **Et dimisi eos: non fm̄ salutē preceptorū meorū: sed fm̄ affectiones cordis eorū domauit eos sibi.** **Bicit ⁊ Aplus: Tradidit eos deus in p̄cupiscentias cordis eorū: Dimisi eos scdm̄ affectiones cordis eorum.** **Ibunt in affectionibus suis.** **Inde est qd̄ horret: si tñ aliquamini in gemellaria abscondita dñi: si tñ apothecas eius adamastis: inde est qd̄ horretis: Alij defēdūt circū: alij amphitheatz: alij casas in vicis: alij theatra: alij illud: alij illd̄: alij postremo deos recētes suos.** **Ibūt in affectionib⁹ suis.** **Israel si in vijs meis ambulasset.** **Bicit em̄ iste israel fortasse: ecce pecco: manifestū est: eo post affectōes cordis mei.** **Sed qd̄ facio: Diabolus hoc facit: demones hoc faciūt.** **Quis est diabolus: Qui sūt demones: Certe inimici tui.** **Israel si in vijs meis ābulasset.** **In ni**

Alia lra. ⁊ implebo.

Alia lra. ⁊ audiuit.

Alia lra. ⁊ intendit.

Alia lra. ⁊ desideria.

Alia lra. ⁊ adiuuacionibus.

Alia lra. ⁊ Si p̄ls me⁹ audisset me.

Alia lra ⁊ pro nibilo forsitā.

*Alia lra.
f no habet.*

hilum omnes inimicos eorum humilias-
les: Ergo si plebs mea audisset me. Quare
enim mea si non audit me? Si plebs mea
audisset me. Quis est plebs mea? Israel.
Quid est audisset me? Si in vultu meo am-
bulasset. Queritur et gemit sub inimicis.
In nihilum inimicis eorum humiliassem. Et
super tribulantes eos misissem manu
meam. Hunc vero quid querit de inimicis?
Ipsi facti sunt peiores inimici. Quod enim quod
sequitur de inimicis querimus: vos quid estis?
**Inimici domini mentiti sunt ei: Re-
nuncias: Renuncio.** Et redit ad quod renunciat
atur. Utique quibus rebus renuncias: nisi fac-
tis malis: factis diabolicis: factis a deo da-
natis: furti: rapinis: periurijs: homicidijs:
adulterijs: sacrilegijs: sacris abominandis:
curiositatibus. His omnibus renuncias: et rur-
sus his inflexis superari. Facta sunt tibi poste-
riora deteriora prioribus. Canis reuersus ad
vomitu suum: et sus lota in volutabris ceni.
Inimici domini mentiti sunt ei. Et quanta pati-
entia domini: Quare non prosternuntur: Quare
non trucidantur: Quare non terra debiscere
sorberit: Quare non celo flagrate incenditur:
Quia magna patientia domini. Et erunt im-
puniti: Absit. Non sibi tantum de dei miseri-
cordia blandiatur: ut sibi eius iniusticiam
polliceant. Ignoras quia dei patientia ad pe-
nitentiam te adducit. Tu autem super duriciam cor-
dis tui: et cor impenitens: thesaurizas tibi iram
in die ire: et reuelationis iusti iudicii dei: qui
reddet unicuique secundum opera sua. Et si modo
non reddit: tunc reddet. Si enim modo reddit
ad tempus reddit. Non conuerso autem nec cor-
recto in eternum reddet. Vide ergo quia non
erunt impuniti: attende quod sequitur: Inimi-
ci domini mentiti sunt ei. Bicturus es: et quid
eis fecit. Non viuunt: non auras carpunt: non
lucem hauriunt: non fontes potant: non fruc-
tus terre edunt: **Et erit tempus eorum
in eternum.** Nemo sibi ergo blandiatur:
quia quasi ad torcular pertinet: bonus est illi si ad
oleum in torculari pertineat. Non sibi pollice-
atur unusquisque habens facta nefaria: que re-
gnum dei non possidebunt: et dicat sibi: Quo-
nia habeo signum christi: et sacramenta christi:
non delebor in eternum: et si purgor per ignem sal-
uus ero. Nam quid est quod ait Apolos de his
qui habent fundamentum: Fundamentum
aliud nemo potest ponere propter id quod posi-
tum est: quod est christus Iesus. Quid est inquit
quod sequitur: Unusquisque autem super fun-
damentum videat quod superedificet: Alius

*Alia lra.
f in secula.*

enim superedificat aurum: argentum: lapides pre-
ciosos: aliter ligna: fenus: stipulam: Uniuscuius-
que opus quale sit ignis probabit: quia in igne re-
uelabit. Si cuius opus permanserit quod superedi-
ficauit mercedem accipiet: sed est quia super funda-
mentum iusta opera edificauit: aurum: argentum:
lapides preciosos. Si autem pretiosa: lignum: fenus:
stipulam: tamen propter fundamentum ipse saluus erit:
sic tamen quasi per ignem. Fratres nimis timidus
esse volo: melius est enim non vobis dare se-
curitatem malam. Non dabo quod non accipio:
timens terreo: securos vos facere: si securus
fieret ego: Ignem eternum timeo. Et erit tempus
eorum in eternum. Non accipio nisi ignem eternum:
de quo alio loco scriptura dicit: Ignis eorum
non extinguetur: et vernus eorum non morietur.
Sed de impijs dixit: ait alijs: non dixit de
me: qui quisque peccator sum: quisque adulter: quis-
que fraudator: quisque raptor: quisque piurus:
habeo tamen in fundamentum christum: christianus
sum: baptizatus sum: ego per ignem purgor:
et propter fundamentum non pereor. Sic mihi inte-
rim quod es: Christianus inquit. Interim transi-
si. Quid aliud: Raptor: adulter etc. de quibus
Aplius dicit: Quis qui talia agunt regnum
dei non possidebunt. Certe ergo a tali-
bus non correctus: de talibus commissis peni-
tentiam non agens: regnum celorum speras: Non
opino: quoniam qui talia agunt regnum dei non
possidebunt. Et ignoras quia patientia dei
ad penitentiam te adducit: Tu nescio quid tibi
pollicens super duriciam tuam: et cor impeni-
tens thesaurizas tibi iram in die ire: et reuela-
tionis iusti iudicii dei: qui reddet unicuique
secundum opera sua. Attende ergo ipsum iudicem ve-
nientem. Bene. Deo gratias. Non tacuit sen-
tentiam diffinitiuam: non misit foras reos: et du-
xit velum: ante voluit pronuntiare quod disposu-
it facere: nempe congregabunt ante eum om-
nes gentes. Quid de illis faciet: Separabit
eos: et alios ponet ad dexteram: alios ad si-
nistram. Nunquid medius locus seruat est?
Quid dextrum dicitur est: Elite benedicti patris
mei percipite regnum. Quid sinistrum: Ite in
ignem eternum qui parat est diabolo et ange-
lis eius. Si si times mitti quo: vide cum quo.
Si ergo opera illa omnia regnum dei non possidebunt:
imo non opera sed qui talia agunt: nam opera ta-
lia in igne non erunt. Non enim illo igne ardentes
furaturi sunt: et adulteraturi: sed qui quae talia agunt
regnum dei non possidebunt. Non ergo erunt a dex-
teris cum illis quibus dicit: Venite benedicti pa-
tris mei percipite regnum: quia qui talia agunt re-
gnum dei non possidebunt. Si ergo a dextris non

erūt: nō restat nisi vt sint a sinistra. Sinistrū
quid dicet: **I**te in ignē eternū: q̄a erit tem-
pus eorū in eternū. **E**xpōe ḡ inq̄t nobis: lig-
na: fenū: stipulā: q̄ qui edificāt super fūda-
mētū: quō nō pereāt: sed salui fiāt: sic tamē
q̄si p̄ ignē. **O**bscura q̄dē illa questio: sed vt
possi breuiter dico: **F**rēs: sunt hoies oīno
contēptores seculi huius: q̄b̄ nō est gratū
q̄cquid tēporaliter fluit: nō berent dilecti-
one aliq̄ terrenis opib̄: sc̄ri: casti: p̄tinētes.
iusti: fortassis et oīa sua v̄dētes: et paup̄
distribuētes: aut possidētes tāq̄ nō possi-
dētes: et vtētes hoc mūdo tāq̄ nō vtētes.
Sūt autē aliq̄ qui rebus infirmitati p̄cessis:
inherent aliq̄tū dilectione. **N**ō rapit villā
alienā: sed sic amat suā: vt si pdiderit con-
turbetur: nō appetit vxorem alienā: sed sic
iberet sue: sic miscetur sue: vt modū nō ibi
teneat p̄scriptū tabulis liberorū p̄creādoz
cā. **N**ō tollit aliena: sed repetit sua: et h̄z cū
fre suo iudiciū. **T**alib̄ em̄ d̄r: iā q̄dez oīno
delictū ē in vobis: quod iudiciū habeatis
vobiscū: verum ip̄a iudicia in ecclia iubet
agi: non ad forū trahi: tñ delicta esse dicit.
Cōtēdit enim christian̄ p̄ rebus terrenis
āpl̄ q̄ decet eū cui p̄missū ē regnū celoz:
Nō totū cor sursum leuat sed aliquā ptē ei⁹
trahit in terrā. **B**eniq̄ si veniat temptatio
vicēdi martyrij: illi qui h̄nt in fundamēto
christū et edificāt aux̄: argentū: lapides p̄-
ciosos: q̄d dicūt ex hac oportunitate: **B**o-
nū ē mihi dissolui et esse cū christo: **A**lacres-
currunt: aut nihil: aut modice de terrena
fragilitate cōtristant. **I**lli autē amantes res
pprias: domos pprias: grauit̄ p̄turbāt:
fenū: stipulā: et lignū ardet. **H**nt enī ligna
fenū: stipulā: sup fundamētū: sed rex cō-
cessaz nō illicitaz. **D**ico enī frēs: possides
fūdamētū: h̄re celo: calca terrā. **S**i talis
es: nō edificas nisi aux̄: argētū et lapides
p̄ciosos. **C**ū autē dixeris: amo possessionē
istam: timeo ne pereat: et iminet dānū: et tu
cōtristaris: nō q̄dē p̄ponis eā christo. **N**ā
si sic amas possessionē istā: vt si dicat tibi:
ip̄am vis an xpm: **E**t si trist̄ eā pdis: plus
tñ amplecteris christū: quē posuisti in fun-
damētū: saluus eris tanq̄ per ignē. **A**u-
di aliud. **N**ō potes tenere possessionē istā:
nisi dixeris falsum testimoniū: et hoc nō fa-
cere: christū in fundamēto ponere est. **V**e-
ritas em̄ dixit: **O**s quod mentitur occidit
animā. **E**rgo si possessionē tuam diligis:
nō tñ p̄pter illā facis rapinā: nō p̄pter illā
dicas falsum testimoniū: nō p̄pter illā facit

homicidiū: nō p̄pter illam falsū iuras: non
p̄pter illā christū negas: eo quod nō p̄pter
illā facit hec: christū habes in fundamēto:
sed tamē q̄ diligis illā et cōtristaris si pdas
illam: sup fundamētū posuisti: non aurū:
nō argentū: nō lapides p̄ciosos: sed lignū:
fenū: stipulam: **S**alu⁹ ergo eris cū ardere
ceperit quod edificasti: sic tñ quasi p̄ ignē.
Nemo enim sup fundamētū h̄ edificans
adulteria: blasphemias: sacrilegia: idola-
tria: piuria: et putet se saluū futurū p̄ ignem:
q̄si ista sunt ligna: fenū: stipula: h̄ q̄ edificat
amorē terrenorū sup fūdamētū regni ce-
lorū: id est super christū: ardebit amor rerū
tēporaliū: et ipse salu⁹ erit p̄ idoneū funda-
mētū. **I**nimici dñi mētiti sunt ei dicēdo:
eo ad vineā et nō eundo: et erit temp⁹ eorū:
nō ad tēp⁹ h̄ eternū. **E**t q̄ sūt isti: **E**t ci-
bavit illos ex adipe frumētū: **N**ost̄
adipem frumētū: vñ cibant multi inimici
qui mentiti sūt ei. **E**t cibavit eos ex adipe
frumētū: miscuit eos sacramētis suis. **E**t **Ju-**
dam qñ dedit buccellā: ex adipe frumenti
cibavit: et inimic⁹ dñi mentit⁹ est ei: et erit
temp⁹ ei⁹ in eternū: **E**t cibavit illos ex adi-
pe frumētū. **E**t de petra melle satura-
uit eos. **S**igratos cibavit ex adipe fru-
menti: et de petra melle saturavit eos. **I**n
heremo de petra aquam produxit nō mel.
Mel sapientia est p̄matū dulcoris tenens
in elcis cordis. **Q**uam ergo multi inimici
dñi mētientes d̄no cibāt: nō solū ex adipe
frumētū: sed ecclā de petra melle: de sapien-
tia christi. **Q**uā mlti delectant̄ verbo eius
ex cognitione sacramētorū ei⁹: solutiōe pa-
bolarum eius: q̄ multi delectant̄: q̄ multi
clamāt: et nō est h̄ mel de quolibet homine:
sed de petra. **P**etra autē erat christus. **O**-
multi ḡ satiant̄ de melle isto: clamāt: dicūt:
suave ē: dicūt: nihil meli⁹: nihil dulci⁹: vel
itelligi: v̄ dici potuit: et tñ inimici dñi mētiti
sūt ei. **N**olo āpl̄ imorari in reb⁹ dolēdis:
q̄q̄q̄ terribiliter psalmus ad hoc finit⁹ sit:
tñ a fine eius obsecro vos recurramus ad
caput. **E**xultate deo adiutori nostro.

ExPLICIT TRACT. DE PS. LXXX.

Comendatio ppli et exhortatio et inuita-
tio ad seq̄ntē tractatū audiēdū: et ludos se-
culares p̄tinnendū.

Non parū v̄sas mētes in noīe chri-
sti diuina spectacula tenuerūt et suspē-
derūt vos nō solū ad appetenda
q̄dā: sed ad q̄dā etiā fugienda. **I**sta sunt
spectacula vtilia: salubria: edificatiō nō de-

struētia: imo et destruētia et edificātia. Be-
struētia recētes deos: edificātia fidē in vey
et eternū deū. Et in crastinū diē iuitam
caritatē vestraz. Cras illi hnt vt audiuim⁹
mare in theatro: nos hēmus portū in chri-
sto. Sz qm̄ pendino die: id ē q̄tra die sab-
bati: nō possumus ad mēsam Lypriani cō-
uenire: qz festiuitas est sanctorū martyrū:
crastinū ad ipam mēsam cōueniam⁹.

Incipit Tract. de ps. LXXXI.

Psalms ipsi Asaph: **P**sal-
mo huic titulum sicut alijs qui si-
militer pnotantur: vel nomē eius
hominis indidit a quo scriptus est: vel ei-
usdē noīs interpretatio: vt ad synagogā qd
est Asaph ei⁹ intelligētia referat: p̄fertur qz
b et p̄m⁹ eis vsus assignat. Sic. n. incipit.

Expositio psalmi.

Deus stetit in synagoga deo-
rum: Quos deos: Absit vt itelliga-
mus deos gentiuz: siue idola: siue
aliquā p̄ter hoīes celestē terrestres creatu-
rā: cū paulopost hūc versū: id ē iste psalm⁹
asserat: et q̄s deos intelligi velit: in q̄z syna-
goga stetit de⁹ aptius exprimat: vbi ait: Ego
dixi dii estis: et filij altissimi oēs. Hos autē
sicut hoīes moriemī: et sicut vn⁹ de p̄ncipi-
bus cadētis. In hoz q̄ synagoga filioz al-
tissimi: de quib⁹ idē altissim⁹ p̄ Esaiā dicit:
Filios genui et exaltaui: ipsi autē me spreue-
rūt: stetit de⁹. In synagoga pplm̄ israel ac-
cipimus: qz et ipoz pp̄rie synagoga dici so-
let: q̄uis et ecclia dicta sit. Nostrā vō apli
nūq̄ synagogaz dixerūt: s̄ sp̄ eccliam: siue
discernēdi cā: siue qd̄ inf̄ p̄gregationē vn̄
synagoga: et p̄uocationē vn̄ ecclia nomē
accepit distet aliqd̄ qd̄ scz p̄gregari et peco-
ra solēt: atqz ipa pp̄rie: qz et greges pp̄rie
dicimus. Cōuocari autē magl est vtētū ra-
tione sicut sunt hoīes. Tñ ex p̄sona ipsius
Asaph in alio psalmo canit: Quasi pec⁹
factus sū apud te: et ego sp̄ tecū: cū vtiqz q̄
uis vni vero deo mācipatus videret: p̄ ma-
gnis tñ ac sūmis bonis ab illo carnalia: ter-
rena: tp̄alia req̄rebāt. Inuenim⁹ etiā sepe
eos filios appellatos: nō ea grā q̄ ad nouū
testamentū p̄tinet: sed illa q̄ ad vetus: qz et
ipsa gratia est q̄ elegit Abraā: et ex ei⁹ car-
ne tā magnū pplm̄ pp̄pagauit: q̄ nondū na-
tos Jacob dilexit: Esau autē odio habuit:
q̄ liberauit ex egypto: qua in terrā p̄missio-
nis eiectis gentib⁹ introduxit. P̄si em̄ et ip-
sa esset grā: nō vtiqz de nobis quib⁹ nō ad
terrenū: s̄ ad regnū celoꝝ capescendū da-

ta est pt̄as filios dei fieri: in eodē moꝝ euā-
gelio diceret: qd̄ accepim⁹ grā p̄ grā: id
est p̄ testamēti veteri p̄missionib⁹ testamē-
ti noui p̄missiones. Liqueat igit̄ quātū exi-
stimo: in q̄ deoz synagoga steterit deus: de
inceps req̄rendū est: vtz p̄rem: an filiū: an
sp̄m̄ sanctū: an ipam trinitatē accipe debe-
amus: stetit in synagoga deoz. **In me-
dio autē deos discernere.** Quia et sin-
gulus q̄s de⁹: et ipsa trinitas vn⁹ de⁹: nō q̄
de h̄ facile est eliquari: et qz nō corpālē: sed
sp̄ālē dei p̄sentia: q̄ p̄gruit eius substantie
negari nō pōt ab eo esse cōditis reb⁹ mira-
bili videlz et vix paucl̄ intelligibili mō cui
dicit: Si ascēdero in celū tu ibi es: si descē-
dero in isernū ades. Tñ merito p̄hibet sta-
re deus in cōgregatōe hoīm̄ inuisibilē sic
celū et terrā ipē implet. Qd̄ p̄ pp̄betā ipse
de se p̄dicat: nec tñ p̄hibetur: sed p̄ captu-
mentis hūane: vtiqz noscūt stare in eis q̄
creauit: et si hō stet et audiat eum et gaudio
gaudet pp̄ ei⁹ intimā vocē. T̄erūtū quātū
arbitroz psalmus iste insinuare aliquid
molit: qd̄ ex quodā tpe factū ē: vt staret de-
us in synagoga deozū. Nā illa statio q̄ ce-
luz et terrā implet: nec ad synagogā pp̄rie
p̄tinet: nec tpe variatur. **Be⁹** itaqz stetit in
synagoga deoz: nimirū ille qui de se dixit:
Nō sum missus nisi ad oues q̄ perierāt do-
mus israel. **Dicit et causa:** In medio autē
deos discernē. Agnosco igit̄ deū stetit in
synagoga deoz: quozū patres: et ex quib⁹
christ⁹ fm̄ carnē. **Et em̄ staret de⁹ in syna-
goga deoz: ad hoc ex ipis fm̄ carnē.** Sed
q̄s deus: **Necqz em̄ q̄les illi in quoz deozū
synagoga stetit: s̄ sicut illic Ap̄lus sequit̄:
Qui est sup̄ oīa de⁹ b̄ndictus in secla. Ag-
nosco inq̄ stetit: agnosco et in medio deū
sp̄sum: de q̄ amic⁹ ei⁹ quidā dicit: In me-
dio autē vestrū stat quē vos nescit: q̄ppe de
quib⁹ paulopost in h̄ psalmo dicit: Nescie-
rūt neqz intellexerūt: in tenebr̄ ambulat.
Testificat et Ap̄ls: qm̄ cecitas ex p̄te israel
facta ē: vt plenitudo gentiū intraret. Etā-
tē q̄ppe in medio sui videbāt eū: sed nō eū
videbāt deū: qualem se volebat videri di-
cēs: Qui me videt: videt et patrē. **Discer-
nit autē deos nō eoz meritis: sed grā sua ex
eadē p̄sp̄siōe faciēs alia vasa in honorē:
alia in contumeliā. Quis em̄ te discernit:
Quid em̄ habes qd̄ nō accepisti: Si autē
accepisti: qd̄ gloriaris q̄si nō accepisti: Au-
di et vocē dei discernētis: audi et vocē dñi
diuidētis flāmā ignis.** **Et qz quo in-****

Alia fra-
t̄ diuidicā